

день конь, три дни не е пилъ вода. Мога да го оставя и да си замина, но азъ взимамъ една кофа, занеса му вода да пие, дамъ му малко зобецъ, малко ечемикъ. Питамъ сега: кое ме заставя да дамъ на този конь малко вода и ечемичецъ? — Това е моето вѣрюю. Азъ служа на Бога, и Той ми казва: „Съ този конь ти ще постѫпишъ тъй, както съ себе си.“ Всички имаме нужда отъ едно нѣщо: отъ храна, отъ въздухъ и отъ свѣтлина. Туй е сѫщественото. То е и за животни, и за хора. То е, което ни свѣрзва. Има нѣкакво различие между нась, но то е другъ въпросъ. Казвамъ: този е истинскиятъ моралъ! Този конь не може да ми се отплати, но знаете ли какво морално удовлетворение изпитва човѣкъ, когато направи една подобна у луга? Разправяше единъ мой познатъ, отъ ново-загорско, слѣдния случай: „Виждамъ единъ конь на умиране, но жаденъ, цвили. Взимамъ едно бакраче съ вода и занасямъ водата на коня, който бѣше на разстояние около половинъ км. отъ мене. Конътъ ме погледна умилно, пи отъ водата, слѣдъ туй затрепери и прѣдаде Богу духъ“. Казвамъ: такъвъ човѣкъ, който може да направи една малка услуга на единъ умиращъ конь, въ него има моралъ, въ него има любовъ, въ него има съзнание. Този човѣкъ може да даде помощъ на който и да е човѣкъ. А този човѣкъ, който казва: „Това е мравя, това е единъ конь, това е единъ бѣденъ човѣкъ, по-важно е за мене да помогна на своите близки брзя и сестри, отколкото на тия животни“ — отъ него не очаквайте нищо. Гдѣ е доброто? — Доброто трѣбва да бѫде добро за всички сѫщества едноврѣменно, безъ разлика.

Отъ туй гледище на съвременния животъ, както сега се проявява вжтрѣ въ природата, азъ говоря за съзнателния животъ, въ всичките негови форми, а не говоря за степента на вашето развитие. Казвамъ: „Още едно ви недостига“. Ако те видя, че минешъ съ бакраче и носишъ вода на умиращия конь, ще кажа: този човѣкъ е особенъ. Но, ако те видя, че заминешъ коня и не му помогнешъ, защото считашъ, че това не е важно, ще кажа: и този човѣкъ е особенъ. Азъ наблюдавамъ нѣкоя майка, радва се на дѣтето си и казва: „А, тази моя Стефанка, тя е едно ангелче. И моятъ Петранчо — сѫщо.“ Но азъ